

SPRAWOZDANIE ZE SZKOLENIA KOMISJI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZAWODOWEJ

Zgodnie z nową ustawą z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz. U. Nr 279, poz. 2702) powołano do życia nową instytucję, jaką jest odpowiedzialność zawodowa tłumaczy przysięgłych (art. 21 ust. 1). Z tytułu odpowiedzialności zawodowej można orzec wobec tłumacza przysięgłego następujące kary (art. 21 ust.2):

- 1) upomnienie,
- 2) naganę,
- 3) zawieszenie prawa wykonywania zawodu tłumacza przysięgłego na okres od 3 miesięcy do 1 roku,
- 4) pozbawienie tłumacza przysięgłego prawa wykonywania zawodu, z możliwością ubiegania się o jego ponowne nadanie nie wcześniej niż po upływie 2 lat od pozbawienia i po ponownym złożeniu egzaminu na tłumacza przysięgłego.

Jak wynika z przepisu art. 21 ust. 1 ustawy mamy do czynienia z zamkniętym katalogiem kar, które można nałożyć na tłumacza przysięgłego z tytułu odpowiedzialności zawodowej.

Organem władnym do prowadzenia postępowania w sprawie odpowiedzialności zawodowej tłumacza przysięgłego jest Komisja Odpowiedzialności Zawodowej (KOZ). Natomiast jedynymi podmiotami uprawnionymi do wystąpienia z wnioskiem o wszczęcie postępowania wobec tłumacza są wojewoda oraz Minister Sprawiedliwości (art. 24 ust. 2). Członków KOZ powołuje - w drodze zarządzenia - Minister Sprawiedliwości (art. 29 ust. 1). Składa się ona z 9 członków, z których:

- 4 osoby wskazuje Minister Sprawiedliwości,
- 4 osoby wskazują organizacje zrzeszające tłumaczy (stowarzyszenia STP oraz TEPIS reprezentują po 2 osoby),
- 1 osobę wskazuje minister właściwy do spraw pracy.

Komisja Odpowiedzialności Zawodowej została powołana 1 września 2005 roku zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości.

Tłumacz przysięgły, wobec którego wszczęto postępowanie, może ustanowić obrońcę spośród tłumaczy przysięgłych, adwokatów lub radców prawnych (art. 24 ust. 4) i sam nie musi brać udziału w postępowaniu dotyczącym odpowiedzialności tłumacza. Należy zaznaczyć, że jego nieusprawiedliwione niestawiennictwo nie wstrzymuje postępowania (art. 24 ust. 3), a wstrzymuje postępowanie jedynie nieobecność usprawiedliwiona.

Ustawa zawiera także zamknięty katalog rodzajów orzeczeń, jakie może wydać KOZ. Po przeprowadzeniu postępowania KOZ:

- uniewinnia tłumacza przysięgłego od zarzutu,
- orzeka wobec niego karę lub umarza postępowanie (art. 25 ust 1).

Instancją odwoławczą od orzeczeń KOZ jest sąd apelacyjny właściwy ze względu na miejsce zamieszkania tłumacza przysięgłego (art. 26 ust. 1).

Orzeczoną karę wobec tłumacza przysięgłego odnotowuje się w jego wpisie na liście prowadzonej przez Ministra Sprawiedliwości (art. 21 ust. 3). Należy przy tym podkreślić, że informacja o nałożeniu kary nie jest podawana do publicznej wiadomości ani na liście publikowanej corocznie przez Ministra Sprawiedliwości, ani w Biuletynie Informacji Publicznej (art. 9 ust.3 i art. 10). Kara orzeczona z tytułu odpowiedzialności zawodowej tłumacza przysięgłego ulega zatarciu z mocy prawa, jeżeli od daty uprawomocnienia orzeczenia o karze upłynęły:

- 2 lata – w przypadku kar upomnienia i nagany,

- 3 lata - w przypadku cięższych kar, tj. zawieszenia prawa wykonywania zawodu tłumacza przysięgłego na okres od 3 miesięcy do 1 roku lub pozbawieniem go tego prawa (art. 23 ust. 1).

Zatarcie ukarania skutkuje całkowitym wymazaniem kary oraz usunięciem wpisu o karze z listy tłumaczy przysięgłych (art. 23 ust. 2).

W dniach 12-13 grudnia 2005 r. w ośrodku Szkoleniowo-Wypoczynkowym „Albrechtówka” w Kazimierzu Dolnym nad Wisłą odbyło się szkolenie członków Komisji Odpowiedzialności Zawodowej Tłumaczy Przysięgłych działającej przy Ministrze Sprawiedliwości. W programie szkolenia znalazły się dwa referaty przewodniczącego KOZ, prokuratora Jacka Zielińskiego, dotyczące odpowiedzialności dyscyplinarnej tłumacza przysięgłego, procedur prawnych stosowanych w postępowaniu przed KOZ ze szczególnym uwzględnieniem przepisów kodeksu postępowania karnego. Zastępca przewodniczącego KOZ, Wojciech Ulitko - reprezentujący Departament Legislacyjno-Prawny w Ministerstwie Sprawiedliwości, omówił zagadnienia prawne oraz interpretacje niektórych przepisów ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego. Prezes PT TEPIS - Danuta Kierzkowska - szczegółowo przedstawiła zasady etyki zawodowej tłumaczy przysięgłych wynikające z Kodeksu Tłumacza Przysięgłego. Na zakończenie szkolenia przeprowadzono symulację rozprawy z udziałem stron procesowych.

Poniżej lista najważniejszych wniosków z konferencji:

- 1) nie ma możliwości zawieszenia uprawnień tłumacza przysięgłego przez niego samego; jedynie Minister Sprawiedliwości może to zrobić w określonych ustawą przypadkach, tj. z powodu niewykonywania przez tłumacza czynności przez okres dłuższy aniżeli 3 lata, licząc od dnia ostatniej czynności (art. 11 ust. 1) lub jako karę (art. 21 ust. 2 pkt 3);
- 2) tłumacze przysięgli, którzy zostali ustanowieni na podstawie nieaktualnych już przepisów rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 8 czerwca 1987 r. w sprawie biegłych sądowych i tłumaczy przysięgłych i którzy do 27 lipca 2005 r. nie złożyli wniosku - zgodnie z przepisami przejściowymi rozdziału 5. nowej ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego (art. 33) - o wpis na listę tłumaczy

przysięgłych prowadzoną przez Ministra Sprawiedliwości, nie utracili wszystkich uprawnień wynikających z tego rozporządzenia. Do dnia 27 stycznia 2007 r. mogą bowiem wykonywać czynności tłumacza przysięgłego i posługiwać się dotychczasowymi pieczęciami urzędowymi.

- 3) kwestia odpowiedzialności zawodowej tłumacza przysięgłego zamieszkałego poza granicami Polski budzi wiele wątpliwości; sama ustawa nie stawia żadnych przeszkód tłumaczowi mieszkającemu za granicą (art. 2 ust. 1 pkt 1), natomiast pojawiają się tu raczej „trudności techniczne” dotyczące kontroli repertorium przez wojewodę właściwego ze względu na jego miejsce zamieszkania. Jak wynika z ustawy (art. 19), tłumacz zobowiązany jest do złożenia wzoru podpisu oraz odcisku swojej pieczęci m. in. wojewodzie, właściwemu ze względu na miejsce swego zamieszkania;
- 4) zgodnie z opinią Departamentu Organizacyjnego oraz Departamentu Legislacyjno-Prawnego Ministerstwa Sprawiedliwości wszelkie tłumaczenia uwierzytelnione dokumentów przeznaczonych na użytek obrotu prawnego w Polsce powinny zostać sporządzone przez tłumacza przysięgłego ustanowionego w Polsce na podstawie nowej ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego;
- 5) tłumacz przysięgły, który wykonuje swoje zadania lub obowiązki nienależycie, nierzetelnie, stronnictwo lub z naruszeniem zasad wynikających z przepisów prawa, podlega odpowiedzialności zawodowej, a stosowne postępowanie wszczyna i przeprowadza KOZ na wniosek Ministra Sprawiedliwości lub wojewody. Osoba pokrzywdzona może zwrócić się do nich o wystąpienie z wnioskiem o wszczęcie takiego postanowienia.